OBSAH

Úvodem 3
1. OBECNÉ METODOLOGICKÉ PROBLÉMY (J. JÍLEK) 5
1.1 Předmět, poslání, metody a nástroje sociálněhospodářské statistiky 5
1.2 Adekvační problém 6
1.3 Statistické jednotky 7
1.3.1 Vztah statistických jednotek a třídění 10
1.4 Historické a současné části statistiky 10
1.4.1 Statistické zkoumání v praxi 12
1.5 Klasifikace 15
1.6 Základní principy oficiální statistiky 16
1.7 Státní statistická služba 17
1.8 Publikační systém státní statistické služby 17
1.9 Praktické otázky 22

2. STATISTIKA OBYVATELSTVA, RODIN A DOMÁCNOSTÍ (J. MORAVOVÁ) 23
2.1 Ukazatele stavu obyvatelstva a jeho přirozeného a mechanického pohybu 23
2.1.1 Obyvatelstvo 23
2.1.2 Statistika pohybu obyvatelstva 26
2.2 Ekonomická aktivita obyvatelstva, zaměstnanost a nezaměstnanost 29
2.2.1 Klasifikace používané v analýzách trhu práce 30
2.2.2 Rozdělení obyvatelstva podle aktivity 32
2.3 Míry ekonomické aktivity, zaměstnanosti a nezaměstnanosti 37
2.4 Statistika mezd a nákladů práce 40
2.4.1 Výběrové šetření pracovních sil 40
2.4.2 Statistické výkaznictví 41
2.4.3 Evidence úřadů práce a MPSV 42
2.4.4 Účty práce 43
2.5 Statistické zjišťování v oblasti mezd a nákladů práce 44
2.5.1 Výběrové šetření úplných nákladů práce 46
2.5.2 Výběrové šetření o mzdách zaměstnanců 47
2.5.3 Analýza mezd 49
2.6 Podmínky práce 50
2.6.1 Služby zaměstnanosti 52
2.7 Ukazatele rodin a domácností 53
2.7.1 Domácnosti 53
2.7.2 Klasifikace domácností 54
2.8 Praktické otázky 55

3. STATISTIKA VÝROBY A SLUŽEB (J. JÍLEK) 56
3.1 Typy ukazatelů podle obsahu 57
3.2 Druhy ekonomických klasifikací 59
3.2.1 Klasifikace činností 59
3.2.2 Klasifikace výrobků, služeb a zboží 61
3.3 Druhy měřicích jednotek 63
3.4 Druhy statistických zjišťování 64
3.4.1 Strukturální zjišťování 64

3.4.2 Krátkodobá zjišťování 66
3.5 Odvětvové statistiky produkce 67
3.5.1 Statistika produkce zemědělství 67
3.5.2 Statistika energetiky 68
3.5.3 Statistika průmyslové produkce 70
3.5.4 Statistika stavební produkce 73
3.5.5 Statistika služeb 75
3.5.6 Statistika zahraničního obchodu 79
3.6 Základní analytické postupy 81
3.7 Praktické otázky 82

4. NÁRODNÍ ÚČETNICTVÍ A MAKROAGREGÁTY (R. HINDLS, S. HRONOVÁ) 83
4.1 Národní účetnictví 83
4.1.1 Základní struktura systému národního účetnictví 85
4.1.2 Jednotky národního účetnictví 89
4.2 Účty národního hospodářství a makroagregáty 92
4.3 Vztahy mezi makroagregáty 99
4.4 Ukázka analýzy – Příspěvky faktorů k růstu hrubého domácího produktu ČR 103
4.5 Praktické otázky 105

5. CENOVÁ STATISTIKA (J. JÍLEK) 106
5.1 Praktické typy cenových indexů 107
5.1.1 Indexy cenového vývoje 107
5.1.2 Diskuse alternativních formulí 108
5.2 Měření inflace 109
5.2.1 Okruh komodit a služeb 109
5.2.2 Délka období, základ srovnání 111
5.3 Soustava indexů cen výrobců 113
5.4 Zjišťování údajů pro cenové indexy 115
5.5 České cenové indexy 116
5.6 Harmonizovaný index spotřebitelských cen 120
5.7 Deflátory 120
5.8 Srovnávání cenových indexů 123
5.9 Analytické postupy 125
5.10 Praktické otázky 126

6. STATISTIKA BANKOVNÍ, MĚNOVÁ A KURZY AKCIÍ (J. FISCHER) 127
6.1 Organizace, cíle a význam bankovní statistiky 127
6.1.1 Rozvaha ČNB a harmonizované rozvahy sektoru MFI 128
6.1.2 Harmonizované peněžní agregáty a protipoložky 131
6.1.3 Národní měnový přehled 133
6.1.4 Úrokové sazby měnových finančních institucí 134
6.1.5 Ukazatele sledované na úrovni obchodních bank 135
6.2 Platební bilance 136
6.3 Indexy kurzů akcií 139
6.4 Praktické otázky 141

7. STATISTIKA DLOUHODOBÉHO MAJETKU (J. JÍLEK) 142
7.1 Stav dlouhodobého majetku 142
7.2 Statistika dlouhodobého hmotného majetku 144
7.3 Přiměřenost investic 147
7.4 Statistika zdrojů tvorby nefinančních aktiv 148
7.5 Hodnocení výkonnosti pomocí poměrových ukazatelů 149
7.6 Modelový propočet stavu fixních hmotných aktiv 151
7.7 Kapacitní propočty 152
7.8 Globalizace a statistika 153
7.9 Statistika vědy, technologií a inovací; statistika informační společnosti 156
7.9.1 Statistika vědy a technologií 156
7.9.2 Statistika inovací 159
7.9.3 Statistika informační společnosti 159
7.10 Praktické otázky 161

8. JEDNOTKOVÉ PRACOVNÍ NÁKLADY, PRODUKTIVITA (J. JÍLEK) 162
8.1 Vývoj jednotkových pracovních nákladů 162
8.2 Obsah relace indexů výdělků k indexům produktivity práce 163
8.3 Měření vývoje produktivity práce 164
8.3.1 Měření vývoje produktivity práce v různorodé výrobě 166
8.3.2 Vylučování důsledků strukturních změn 168
8.4 Indexy produktivity všech faktorů 169
8.5 Praktické otázky 170

9. UKAZATELE CHARAKTERIZUJÍCÍ ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ OBYVATELSTVA (J. MORAVOVÁ) 171
9.1 Stupnice spotřebních jednotek 172
9.2 Metody statistického zjišťování příjmů, výdajů a spotřeby obyvatelstva 174
9.2.1 Výběrová šetření o příjmech a životních podmínkách 175
9.2.2 Statistika prodejů 176
9.2.3 Statistika rodinných účtů 177
9.3 Příjmy obyvatelstva 179
9.3.1 Měření příjmové diferenciace 180
9.3.2 Konstrukce příjmových modelů 184
9.3.3 Měření chudoby obyvatelstva 185
9.4 Spotřeba obyvatelstva 188
9.4.1 Základní klasifikace spotřeby 189
9.4.2 Použití regresní analýzy při zkoumání tendencí ve spotřebě 190
9.4.3 Použití analýzy časových řad při zkoumání tendencí ve spotřebě 192
9.4.4 Použití koeficientů pružnosti v analýze spotřeby 193
9.5 Bydlení a jeho prostředí 196
9.6 Sociální zabezpečení a sociální péče 198
9.6.1 Důchodové zabezpečení 200
9.6.2 Nemocenské pojištění 200
9.6.3 Dávky státní sociální podpory 201
9.6.4 Sociální péče a podpory v nezaměstnanosti 201
9.7 Struktura časového fondu a využívání volného času 202
9.8 Praktické otázky 204

10. STATISTIKA VYBRANÝCH AKTIVIT A ZDRAVÍ OBYVATELSTVA (J. MORAVOVÁ) 205
10.1 Vzdělávací aktivity a výchovné služby 205
10.1.1 Vzdělávací kapacity 206
10.1.2 Vzdělávací procesy 206
10.1.3 Úroveň vzdělání obyvatelstva 208
10.2 Zdraví obyvatelstva a zdravotní služby 208
10.2.1 Zdravotnické účty 209
10.2.2 Zdravotnická zařízení 212
10.2.3 Zdravotnické služby 212
10.2.4 Zdravotní stav obyvatelstva 214

11. PROSTOROVÉ SROVNÁVÁNÍ (J. JÍLEK) 217
11.1 Základní pravidla 217
11.2 Nástroje srovnávání a prezentace 220
11.2.1 Vícestranné srovnávání pomocí souboru ukazatelů 221
11.2.2 Strukturální ukazatele EU 221
11.2.3 Kompozitní indikátory 223
11.3 Srovnávání pomocí peněžních ukazatelů 225
11.3.1 Výpočty reálných ukazatelů 225
11.3.2 Příklad rozdílů mezi nominálními a reálnými ukazateli 226
11.3.3 Algoritmy propočtu parit kupní síly měn více zemí 228
11.3.4 Indexy dolarového růstu 231
11.4 Regionální politika a regionální účty v Evropské unii 233
11.4.1 Klasifikace územních statistických jednotek 233
11.4.2 Metodologické zvláštnosti regionálních účtů 235
11.4.2 Ukazatele vycházející z regionálních účtů 236
11.5 Současný stav regionalizace v české statistice 237
11.6 Praktické otázky 238

12. PRŮZKUMY, ANALÝZY A PROGNÓZY (J. JÍLEK) 241
12.1 Průzkumy očekávání 241
12.1.1 Konjunkturní průzkumy 241
12.1.2 Příprava a zpracování anketárních odpovědí 244
12.1.3 Spotřebitelský průzkum 247
12.1.4 Indikátor spotřebitelské důvěry 249
12.1.5 K využití výsledků průzkumů očekávání 250
12.2 Analýza a syntéza 252
12.2.1 Ostatní postupy, vztah k prognózám 252
12.3 Kompozitní předstihový index 253
12.3.1 Výběr řad předstihových ukazatelů 254
12.3.2 Tvorba předstihového kompozitního indexu 254
12.4 Praktické otázky 255

Seznam literatury 257